

KLAGANDE

[REDACTED]

[REDACTED]

MOTPART

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg

ÖVERKLAGAT BESLUTKommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtäljes beslut
2022-12-15, bilaga 1**SAKEN**

Bidrag enligt lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag, BAB

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten upphäver kommunens beslut i den del det avser bostadsanpassning av entrédörr och altan och återförvisar målet till nämnden för vidare utredning och nytt beslut.

Förvaltningsrätten avslår överklagandet i övrigt.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje kommun beslutade den 15 december 2022 att avslå [REDACTED] ansökan om bostads-anpassningsbidrag till ramp vid entré alternativt altandörr, breddning av dörr till badrum, trapphiss till nedre plan och plattformshiss till entré. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

[REDACTED] överklagar beslutet och anför bl.a. följande. Hon har letat bostad i över två år för att hitta en bostad som är lämplig utifrån hennes funktionsnedsättningar. I den prisklass som hon letat har ingen annan bostad varit möjlig att köpa. Hon har köpt den bostad som närmast motsvarar lagens krav på anpassning. Hon bor tillsammans med sin familj som tar hand om henne. Bostaden är inte uppenbart olämplig för henne. De anpassningar som krävts är även relativt små. En låglyftshiss vid entrédörren är en mindre anpassning. I förarbeten anges att en mindre ramp vid entré eller en hiss eller mindre ramp till ett en- eller tvåbostadshus ska kunna installeras med stöd av bostadsanpassningsbidrag (prop. 2017/18:80 s. 74). Hon har mycket svårt att ta sig ut genom entrédörren då lutningen är brant och det krävs mycket kraft att få upp rullstolen.

Hon kan i nuläget inte komma in i badrummet, vilket betyder att hon varje gång hon behöver duscha måste åka färdtjänst hem till en släkting. Breddning av dörr är en mindre anpassning och det har inte utretts vilka olika möjligheter det finns för att bredda dörren till badrummet. Beslutet är därför inte underbyggt i denna del. När det gäller hiss till källarvåningen skulle det underlätta väsentligt för möjligheten att utföra träning. Det måste göras en helhetsbedömning av hennes situation.

Nämnden vidhåller beslutet och anför bl.a. följande. Varje ansökt åtgärd har bedömts för sig och en helhetsbedömning av bostaden har inte skett. Det går

inte att göra entrén tillgänglig med en ramp. En bostad är uppenbart olämplig om hiss behöver installeras i samband med byte av bostad. Den planlösning som finns vid badrummet innebär att kombinationen av nivåskillnaden, smal hall utför dörren samt smal dörröppning påverkar tillgängligheten till badrummet och gör bostaden uppenbart olämplig i denna del. När det gäller hiss till källaren styrks det inte i intyg att åtgärden är nödvändig för att bostaden ska vara ändamålsenlig för [REDACTED]. Installation av hiss är dessutom en sådan åtgärd som innebär att bostaden anses vara uppenbart olämplig.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet är om [REDACTED] har rätt till sökt bostadsanpassningsbidrag. Det är ostridigt att hon har en bestående funktionsnedsättning som medför att hon har svårigheter att ta sig fram på egen hand. Det är vidare [REDACTED] som ska visa att förutsättningarna för att beviljas bidrag är uppfyllda.

Tillämpliga bestämmelser framgår av det överklagade beslutet. Därtill kan följande tilläggas.

Av förarbetena framgår bl.a. följande. Hissar är en stor kostnad för kommunerna, och därför bör rätten till hiss för enskilt bruk begränsas. Om det rör sig om en mindre hiss i exempelvis en entré till ett flerbostadshus kan det vara rimligt att bevilja bidrag för hiss om bostaden i övrigt är lämplig. I övrigt bör grundprincipen vara att en bostad som har nivåskillnader som är större än vad som kan åtgärdas med ramp är att anse som uppenbart olämplig för personer med behov av hiss eller liknande (prop. 2017/18:80 s. 38). Det ska inte göras någon helhetsbedömning av bostadens lämplighet utan prövningen ska begränsas till de anpassningsåtgärder som ansökan omfattar. En bostad som kräver att en hiss installeras mellan ett flertal våningsplan för att den ska bli tillgänglig för personen med funktionsnedsättning får anses som uppenbart olämplig. Det bör dock inte vara uteslutet att bevilja bostadsanpassningsbidrag för mindre

omfattande hissinstallationer, exempelvis i flerbostadshus där det första våningsplanet ligger en halvtrappa upp. Bidrag ska vidare kunna lämnas för att enkelt kompensera nivåskillnader i eller i anslutning till bostaden, t.ex. för att ta bort trösklar och för att göra en altan tillgänglig inifrån bostaden. En mindre ramp vid entrén till ett flerbostadshus liksom en hiss eller en mindre ramp vid entrén till ett en- eller tvåbostadshus ska också kunna installeras med stöd av bostadsanpassningsbidrag. Om det krävs mer omfattande åtgärder för att nå en bostad på en svårt kuperad tomt bör bidrag inte lämnas, en sådan bostad får anses vara uppenbart olämplig (prop. 2017/18:80 s. 74).

Av förarbetena framgår vidare att de kommunala handläggarna inte behöver bedöma bostaden som helhet, eller ha kännedom om rådande läge på bostadsmarknaden i kommunen. I stället prövas varje åtgärd för sig, om åtgärden är nödvändig och inte beror på att bostaden är uppenbart olämplig. Regeringen anser att det är rimligt att utgå från att enskilda strävar efter att inrätta sitt boende på bästa sätt. Det kan innebära att enskilda väljer en bostad där tillgängligheten till vissa funktioner är begränsad, men bostaden ger fördelar på andra sätt genom t.ex. närhet till arbetsplats eller att den tillgodoser andra familjemedlemmars behov. När det gäller situationer där sökanden bytt bostad kan i fråga om bostadens planlösning bidrag lämnas för en mindre omdisponering, till exempel att ta bort, flytta eller sätta upp en enstaka vägg (prop. 2017/18:80 s. 74).

Högsta förvaltningsdomstolen har fastslagit att det inte är en rättighet att få bidrag för att få tillgång till hela sin bostad utifrån personliga och individuella önskemål utan det som är relevant är att man har tillgång till samtliga nödvändiga bostadsfunktioner (se Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2020 ref. 20).

Hiss till källarplanet

Förvaltningsrätten konstaterar att en bostad som kräver att en hiss installeras mellan våningsplan i ett enbostadshus får anses uppenbart olämplig vid bedömningen enligt 9 § BAB. Det är vidare inte visat att [REDACTED] är i behov av att ta sig till källarplanet för att bostaden ska vara ändamålsenlig för henne. Nödvändiga bostadsfunktioner finns på det övre våningsplanet. Överklagandet ska därför avslås i denna del.

Breddning av dörr

Det har i målet framkommit att nämnden gjort hembesök hos [REDACTED] och konstaterat att det inte är möjligt att enbart bredda dörren till badrummet utan det kräver en ändring av planlösningen i hallen och badrummet. En breddning av dörren skulle därför inte göra bostaden ändamålsenlig för [REDACTED] [REDACTED] då det ändå är för trångt svängrum för rullstolen i hallen för att komma in genom badrumsdörren. [REDACTED] har inte gett in underlag som motsäger nämndens uppgifter om anpassningen av badrummet och har heller inte bestridit att det måste till en ändring av planlösningen för att hon ska kunna ta sig in i badrummet. Förvaltningsrätten anser därmed att det i målet inte är visat annat än att ansökt anpassning beror på att den nya bostadens storlek och planlösning är uppenbart olämplig avseende tillgängligheten till badrummet. Överklagandet ska därför avslås i denna del.

Ramp alternativ trappformshiss vid entré och altan

Förvaltningsrätten konstaterar att det av utredningen i målet framgår att det på grund av markens lutning inte är möjligt att installera en ramp varken vid entrédörren eller altandörren. Nämnden har därför ansett att bostaden är uppenbart olämplig vid flytt till ny bostad enligt 9 § BAB. Av förarbeten till lagen framgår emellertid att när det gäller flytt till enbostadshus kan bidrag ges till

installation av hiss vid entré. Såvitt framkommer av underlaget i målet har nämnden inte undersökt möjligheten till installation av en hiss vid entrén eller altandörren. Rekvisitet uppenbart olämplig torde enligt förvaltningsrättens bedömning även innefatta ett krav på att utredningen visar att de åtgärder som krävs är så omfattande och kostnadskrävande att bostaden får anses uppenbart olämplig. Nämnden har därför vid prövningen av sökt anpassningsåtgärd inte haft skäl för sitt beslut att neka bostadsanpassningsbidrag på denna grund. Förvaltningsrätten anser därför att den sammantagna utredning inte ger stöd för att den anpassning av entrédörr eller altan som krävs för att [REDACTED] ska kunna komma in och ut ur bostaden innebär en brist som gör att bostaden är uppenbart olämplig med hänsyn till hennes funktionsnedsättning. Det överklagade beslutet ska därför upphävas i denna del. Det ankommer på nämnden att närmare utreda och pröva anpassningsåtgärden gällande entré och altan och besluta om lämplig åtgärd.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (FR-03)

Johan Höök
rådman

Nämndemännen Eduardo Bachelet Pizarro, Johan Carlsson och Staffan Linder har deltagit i avgörandet.

Målet har beretts av föredragande juristen Anna Ljung

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
UPPSALA

Ärendenummer
2022/396

INKOM: 2023-01-12
ÅLNR: 339-23
KTbil: 2

Beslut
2022-12-15

Handläggare
Else-Marie Pettersson, 0176-713 84
else-marie.pettersson@norrtalje.se

Beslut enligt:	Lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag.
Beslutet gäller:	[REDACTED]
Beslutet innebär:	Delvis avslag
Fastighet:	[REDACTED]
Beviljat bidrag:	1 000 kr
Hur man överklagar:	
Om du tycker att beslutet är felaktigt kan du överklaga det. Skriv i så fall ett brev ställt till förvaltningsrätten och tala om vilket beslut det gäller. Skriv ärendenummer och datum när beslutet fattades eller skicka en kopia av beslutet. Skicka med kopior på andra handlingar som du tycker är viktiga för ditt ärende och beskriv varför du tycker kommunens beslut är felaktigt. Tala också om vilken ändring du vill ha. Skriv under brevet och förtydliga din namnteckning. Uppge ditt personnummer, din postadress och telefonnummer där man kan nå dig. Brevet inlämnas till kommunen som vidarebefordrar det till förvaltningsrätten om kommunen inte ändrar sitt beslut. För att ditt överklagande skall tas upp måste kommunen ha fått ditt brev inom tre veckor från den dag du fick del av beslut.	

ANSÖKAN

Ansökan om bostadsanpassningsbidrag till ramp vid entré alt. altandörr, breddning av 2 dörrar, sovrum + badrum, tröskelborttagning, trapphiss till nedre plan, plattformshiss till entré inkom från dig, [REDACTED] 2022-10-26.

Till ansökan bifogade du ett intyg från leg. arbetsterapeut Maria Reistedt. Enligt intyget har du en diagnos som heter Langerhans cellhistiocytos med engagemang i hjärnstam/lillhjärna/hypofys. Du har på grund av diagnosen motoriska nedsättningar. Du har även ataxi som medför nedsättningar avseende balans, kraft och koordination i både bål och handfunktion. Du använder rullstol, elrullstol och rollator vid förflyttningar och behöver hjälp med överflyttningar till och från rullstolen av en person. Vid samtal med Maria Reistedt har hon informerat om att du har haft diagnosen sedan du var i tonåren.

Enligt ansökan och intyg planerar du att flytta till en bostad som dina föräldrar har köpt.

Detta beslut, i ärende 2022/396 är e-signerat av Else-marie Pettersson, Norrtälje kommun, 2022-12-15

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Hembesök har gjorts 2022-11-18 av undertecknad och Anna Norin, handläggare/bostadsanpassningsbidrag. Då du ännu inte flyttat in i bostaden träffar vi dina föräldrar där. De hade inte heller flyttat in ännu. Bostaden som du ska flytta till är en villa med källare. Vid entrén är det en trappa som har en höjd på ca 53 cm. Det är sedan en nivåskillnad på ca 7 cm till tröskeln så den totala nivåskillnaden vid entrén är 60 cm. Det är lutning upp mot entrén och ett garage finns i anslutning till den. 6 meter från trappan har den totala nivåskillnaden blivit 75 cm. Dörren är högerhängd vilket innebär att en eventuell ramp inte kan läggas utmed husväggen utan dörren måste i sådana fall hängas om.

Invändigt är det enligt din mamma inte behov av att bredda dörren till ditt sovrum då rullstolen kan passera den dörren. Till hygienrummet är det en öppning som är 61,5 cm och det är en nivåskillnad vid tröskeln som är 5,5 cm. Det är en smal hall, 99 cm bred, utanför hygienrummet och man ska svänga 90 grader för att komma in. Din mamma berättar att ni planerar att du ska ha ett träningsrum i källaren och dit leder en smal, rak trappa. Till altanen är det en nivåskillnad på drygt 60 cm. Stegen ned till altanen är 21 cm.

BIFALL

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje har med stöd av lagen om bostadsanpassningsbidrag beslutat bifalla er ansökan om bidrag för:

Borttagning av tröskel till sovrummet.

Bostadsanpassningsbidrag är beviljat med ovanstående preliminära belopp som kommer att justeras efter utfört arbete.

Fullmakt har givits Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje för beställning av de åtgärder som bostadsanpassningsbidrag har beviljats för.

Hallstavik Bygg och Förvaltning, Per Österman, tfn 072-707 01 47, har fått en beställning för att utföra anpassningen.

Denna entreprenör har valts utifrån erfarenhet av: pris på tidigare anpassning eller inkomna prisuppgifter, kunskap samt erfarenhet hos entreprenören för uppgiften.

De kommer att kontakta Dig eller Din kontaktperson för att boka tid för anpassningen.

Bostadsanpassningsbidraget betalas ut genom att Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje mottar och betalar fakturan på ovanstående utförda anpassning.

Detta beslut, i ärende 2022/396 är e-signerat av Else-marie Pettersson, Norrtälje kommun, 2022-12-15

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

AVSLAG

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje har med stöd av lagen om bostadsanpassningsbidrag beslutat avslå er ansökan om bidrag för:
Ramp vid entré alt. altandörr, breddning av dörr till badrum, trapphiss till nedre plan, plattformshiss till entré.

SKÄL FÖR AVSLAG:

Enligt 5 § Lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag lämnas bidrag endast om åtgärderna är nödvändiga för att bostaden ska vara ändamålsenlig för sökanden.

Enligt boverkets föreskrifter (2018:12) ska sökanden till sin ansökan om bostadsanpassningsbidrag bifoga intyg av arbetsterapeut, läkare eller annan sakkunnig som visar att de åtgärder som bidrag söks för är nödvändiga med hänsyn till funktionsnedsättningen.

Enligt 9 § Lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag lämnas inte bidrag till sådana åtgärder som beror på att den nya bostaden i fråga om storlek, planlösning, antal våningsplan eller andra nivåskillnader i eller i anslutning till bostaden är uppenbart olämplig med hänsyn till funktionsnedsättningen.

Bedömningen enligt förra stycket ska göras utifrån vilka åtgärder som var nödvändiga vid tidpunkten för bytet av bostaden även om ansökan inkommer senare (proposition 2017/18:80 sid. 39, 74 - 75).

I förarbetena till bostadsanpassningslagen anges att bidrag kan beviljas till en mindre ramp för att kompensera mindre nivåskillnader i samband med byte av bostad.

Enligt propositionen, 2017/18:80, anses en bostad där det krävs att en hiss installeras mellan våningsplan för att den ska bli tillgänglig för en person med funktionsnedsättning som uppenbart olämplig. I sådana fall bör bidrag inte beviljas för någon del av en hissinstallation.

Enligt Boverkets byggregler ska en ramp ha en lutning på minst 1:12 för att vara tillgänglig för rullstol. Om nivåskillnaden överstiger 50 cm krävs montering av vilplan som är 2 meter. Då nivåskillnaden vid den bostad du ska flytta till är 60 cm måste en ramp vara 7,2 meter lång. Det innebär att rampen måste förses med vilplan och den totala längd på ramp och vilplan blir då totalt 9,2 meter lång. Infarten har en sluttning upp mot entrén vilket innebär att även en ramp med denna längd kommer ha en för brant lutning då nivåskillnaden ökar ju längre från trappan som rampen slutar.

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje bedömer att den nya bostaden är uppenbart olämplig med hänsyn till funktionsnedsättningen när det gäller nivåskillnaden vid entrén samt hur planlösningen är med dörrhängning samt garaget placering. Det går inte att anpassa entrén med en mindre ramp på grund av entréns

Detta beslut, i ärende 2022/396 är e-signerat av Else-marie Pettersson, Norrtälje kommun, 2022-12-15

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

utformning och höjdskillnad. Det är även så hög nivåskillnad vid altanen så att den inte heller går att anpassa med en mindre ramp.
Detta innebär att ramp vid entrén eller altan inte beviljas.

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje bedömer vidare att bostaden även är uppenbart olämplig när det gäller tillgängligheten till hygienrummet. Detta dels på grund av att dörröppningen är smal. Det är dessutom en nivåskillnad som inte kan jämnas ut med kil på grund av hur dörren är placerad. En 90 graders sväng måste göras för att komma in i hygienrummet med rullstol vilket också påverkar svårigheten att passera genom en smal dörröppning samt svårighet att jämna ut nivåskillnaden. Detta bedöms vara en planlösningsfråga vilket innefattas inom 9 §. Breddning av dörr beviljas därför inte.

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje har även bedömt att bidrag inte kan beviljas för hiss till källaren med hänvisning till att en bostad är uppenbart olämplig om det finns behov av hiss i den nya bostaden enligt propositionen, 2017/18:80. Det är inte heller styrkt i intyg att du har behov av att komma ner i källaren för att kunna utföra träning i bostaden.
Ansökan om hiss till källaren avslås därför.

Bedömningen enligt 9 § ska göras utifrån vilka åtgärder som var nödvändiga vid tidpunkten för bytet av bostaden.
Då du ännu inte flyttat in i bostaden är det uppenbart att du har behov av anpassning redan vid inflyttning.
Det innebär att den bostad du väljer att flytta till är uppenbart olämplig och därmed är de ansökta åtgärderna inte bidragsberättigade.

Enligt beslut

Else-Marie Pettersson
Handläggare/Bostadsanpassningsbidrag

Detta beslut, i ärende 2022/396 är e-signerat av Else-marie Pettersson, Norrtälje kommun, 2022-12-15

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.